

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola, Zlín, Mostní 2397

Mostní 2397, 761 67 Zlín

Identifikátor školy: 600 025 331

Termín konání inspekce: 9. – 11. únor 2005

Čj.:	o5-1020/05-5229
Signatura:	ko5ny514

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola, Zlín, Mostní 2397 (dále jen škola) je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Zlínský kraj. Zřizovací listina je platná od 13. června 2001. Naposledy byla zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení k 13. červnu 2001 dle Rozhodnutí MŠMT s čj. 25 343/01-21.

Ve školním roce 2004/2005 v době inspekce navštěvovalo školu 136 žáků, z nichž 134 žáci byli vzděláváni podle schváleného vzdělávacího programu zvláštní školy (čj. 22 980/97-22), 2 integrovaní žáci byli vzděláváni podle schváleného vzdělávacího programu pomocné školy (čj. 24 035/97-22). Škola poskytuje výchovu a vzdělání také žákům z okolních obcí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole v předmětech český jazyk, matematika a pracovní vyučování vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce.
- Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuku sledovaných předmětů zabezpečuje sedmnáct vyučujících, z nichž pět nesplňuje podmínky odborné kvalifikace. Tři vyučující jsou absolventy magisterského studia speciální pedagogiky oboru vychovatelství, jeden učitel má středoškolské vzdělání, jeden v současné době studuje speciální pedagogiku a je absolventem vyšší odborné školy oboru sociální pedagogika. Při tvorbě úvazků vedení školy přihlíží k odbornosti a specializaci jednotlivých vyučujících.

Ředitel školy vypracoval organizační řád, jehož součástí je i organizační schéma. Z uvedeného schématu jasně nevyplývají kompetence jednotlivých pracovníků. Informace směrem k pracovníkům školy jsou přenášeny v týdenních plánech, na nástěnce ve sborovně, na pedagogické radě i při osobních konzultacích. Na prvním stupni zvláštní školy pracuje metodické sdružení, které se zabývá tvorbou především kulturních a sportovních akcí. Metodická sekce českého jazyka a matematiky na druhém stupni není ustanovena, sekce pracovního vyučování ve škole aktivně pracuje. Její činnost se převážně týká prezentace školy na veřejnosti, přípravy výstav, spolupráce s vedením školy při upřesnění požadavků nákupu pomůcek i materiálu do vyučování. Méně se učitelé zabývají metodami a formami výuky.

Začínající učitele škola v současné době nemá, vyučujícím bez odborné kvalifikace je ze strany vedení věnována přiměřená péče.

Kontrolní a hospitační činnost provádí ředitel školy a jeho zástupkyně podle zpracovaného plánu, který je převážně časovým harmonogramem plánovaných kontrol a hospitací. Hospitační činnost byla ve sledovaném období školního roku provedena, zápisy však byly vedeny v obecné rovině bez analýzy zjištěných skutečností. V plánu personálního rozvoje klade ředitel školy důraz na doplnění studia speciální pedagogiky a prohlubování odbornosti učitelů v jednotlivých specializacích.

Personální podmínky jsou vzhledem ke sledovaným předmětům hodnoceny jako průměrné.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka českého jazyka, matematiky a pracovního vyučování v nižších ročnících probíhala v kmenových učebnách, které jsou dostatečně prostorné vzhledem k počtu žáků v jednotlivých třídách. Třídy byly vybaveny repasovaným školním nábytkem, který však především ve vyšších ročnících neodpovídal fyzickým dispozicím žáků. Učebny byly převážně vkusně vyzdobeny nástěnnými obrazy a zejména výtvarnými pracemi žáků, nacházely se v nich i demonstrační názorné panely a materiál k právě probíranému učivu. K odpočinku i výuce sloužily relaxační koberce, které byly umístěny téměř ve všech třídách školy. V počítačové učebně využívají žáci k doplnění výuky osmi počítačů včetně výukových programů českého jazyka a matematiky. Většina tříd byla vybavena audiovizuální technikou.

Škola má dostatek potřebných učebnic, přehledů učiva a pomůcek k výuce sledovaných předmětů. Pomůcky jsou uloženy v prostorově menších kabinetech a ve třídě u vyučující, která vede dokumentaci o vypůjčených učebních pomůckách. Někteří vyučující si část podpůrného materiálu pro jednotlivé hodiny připravují sami. Žáci školy si mohou vypůjčit dětskou literaturu a literaturu pro mládež z žákovské knihovny.

K zabezpečení výuky pracovního vyučování má škola všechna potřebná pracoviště. Jedná se o dílny pro práci s kovem, dřevem, keramickou hlinou, cvičnou kuchyni a tzv. šicí dílnu. Prostory kovo dílny v přízemí přístavby školy nejsou příliš vhodné a působí neesteticky (stísněné, menší světlost). Výuka pracovního vyučování (pěstitelské práce) se uskutečňuje na přiměřeném pozemku v blízkosti areálu školy. Všechna pracoviště mají dostatek nástrojů, náradí, strojů a zařízení. Ve výuce měli žáci potřebné množství materiálu. Některá zařízení jsou již více opotřebovaná a zastaralá. Na pracovištích byla dodržována čistota a pořádek.

Při plánování nákupu výukového materiálu a vybavení jednotlivých dílen vychází ředitel z požadavků pedagogů a finančních možností školy.

Materiálně-technické podmínky ve sledovaných předmětech umožňují velmi dobrým způsobem realizovat přijatý vzdělávací program.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Vzdělávací program zvláštní školy je realizován v souladu s platným Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Výuka všech sledovaných předmětů je v souladu s učebním dokumentem výše uvedeného vzdělávacího programu. Předmět pracovní vyučování škola vhodně spojuje do dvou až tří hodinových bloků a ve vyšších ročnících dělí podle pohlaví. Na základě „Doporučení žáka k integraci“, vydané ve dvou případech Speciálně pedagogickým centrem při DD ve Zlíně, byly těmto žákům kvalitně vypracovány individuálně vzdělávací plány, které jsou v souladu se vzdělávacím programem pomocné školy. Oba individuálně vzdělávací plány obsahují pedagogickou diagnostiku, popisy metodik výuky ve všech předmětech a vypočítávají nezbytné didaktické pomůcky. Tyto dokumenty obsahují všechny náležitosti.

Rozvrh hodin a stanovené délky přestávek respektují psychohygienické zásady a potřeby žáků. V době inspekce platný školní řád zohledňoval každodenní provoz a činnost školy. Chybělo v něm jasné stanovení práv žáků. V současné době je vytvářen školní řád podle požadavků nového školského zákona. Provozní řády odborných učeben jsou vypracovány funkčně. Žáci získávají pravidelně informace prostřednictvím třídních učitelů, vývěsek v prostorách školy a školního rozhlasu. Rodiče jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování žáků na třídních schůzkách, zprávami v žákovských knížkách popř. deníčcích a při osobních konzultacích s jednotlivými vyučujícími. Výchovná poradkyně aktivně spolupracuje

s učiteli při tvorbě individuálních vzdělávacích programů a řešení závažnějších výchovných problémů, zajišťuje na základě písemného souhlasu rodičů odborná vyšetření. Zabezpečuje současně školní oblast prevence sociálně patologických jevů. Zajišťuje besedy a přednášky pro žáky, aktivně spolupracuje s poradenskými pracovišti ve Zlíně. Rodiče využívají individuální poradenskou činnost v oblasti volby povolání. Oblast poradenská a práce preventivní sociálně patologických jevů přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice

Výukové cíle sledovaných hodin byly stanoveny přiměřeně k aktuálnímu stavu tříd i možnostem jednotlivých žáků. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata a odpovídalo požadavkům učebních osnov. Většina hodin byla vyučujícími pečlivě promyšlena a naplánována.

Prostředí učeben bylo motivující především v nižších ročnících, kde bylo bohatě využito obrazového materiálu nejen k výzdobě, ale i k vizuální podpoře při výuce. V převážné většině sledovaných hodin žáci pracovali s řadou drobných pomůcek pro budování představivosti. Vhodně používali kartiček a dalších pomůcek ke znázornění početních operací a jazykových jevů. Výuku doplňovaly také připravené úkoly na tabuli a práce s učebnicí. Psaní bylo procvičováno v žákovských sešitech po předcházejícím motorickém rozcvičení.

V navštívených hodinách se střídala frontální a individuální práce, práce ve skupinkách nebylo využito. V části sledovaných hodin se promyšleně střídaly činnosti metody, didaktické hry a důsledně se uplatňovala zásada názornosti, pouze ojediněle byly hodiny vedeny stereotypně s pomocí učebnice a písemného zpracování jednotlivých cvičení. Zadávané úkoly byly diferencovány v obtížnosti především vzhledem k integrovaným žákům, kterým se vyučující vždy důsledně individuálně věnovali. V případě problému učitelé vedli žáky k možnosti opravy, popřípadě správného řešení. Tempo výuky bylo přiměřené, při poklesu pozornosti ve sledovaných hodinách byly zařazovány relaxační chvíle a pohybové hry spojené se zpěvem. Ve vyšších ročnících byli žáci vedeni k užití teoretických poznatků v praxi. Úvodů hodin bylo využíváno především k seznámení s obsahem hodiny, průběžně byl zájem žáků podporován pozitivním slovním hodnocením a pochvalou jejich výkonu. V závěru hodin vyučující jen výjimečně zhodnotili práci celého kolektivu popř. jednotlivců. Vzájemného hodnocení a sebehodnocení nebylo využito.

Ve všech sledovaných hodinách vládla klidná pracovní atmosféra. Svých komunikativních dovedností dovedli vyučující využít k podpoře pozornosti žáků, kteří respektovali dohodnutá pravidla komunikace a jednání. Žákům byl věnován dostatek prostoru k vyjádření vlastního názoru, kterého však ne vždy dokázali účelně využít.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Pracovní vyučování

Výuka byla sledována u sedmi vyučujících na prvním i druhém stupni zvláštní školy. Při plánování obsahu učiva je věnována pozornost všem složkám pracovního vyučování - dílenské práce, práce v domácnosti, pěstitelské práce. Všichni vyučující byli na výuku

kvalitně připraveni jak po stránce materiální, tak obsahové. Většinou měli zhotoveny vlastní ukázky (nákrasy a výrobky). Cíle výuky byly přiměřené vzhledem k individuálním potřebám žáků. Stanovená témata odpovídala požadavkům učebních osnov, navazovala na dosavadní znalosti žáků, případně byla náplň výuky individuálně zaměřena k získávání i utvrzování jejich dovedností a návyků.

Na prvním stupni probíhala výuka ve třídách, na druhém stupni byla převážně uskutečňována ve školních dílnách. Každý žák měl své pracovní místo a dostatek pracovního materiálu. K daným tématům byly účelně používány ukázky hotových výrobků, jejich rozpracované části i vhodně využívány pomůcky a nářadí.

Vnitřní členění hodin odpovídalo individuálním potřebám žáků. Často byla při výuce využívána týmová práce žáků, případně práce ve dvojicích. Výuka byla podle potřeby kombinována a propojována. Během mnohých ukázek pedagogové předváděli technologický postup tak, aby mu žáci rozuměli. Učitelé pravidelně ověřovali pochopení stanovených úkolů a žákům pomáhali. V mnohé výuce byly účelně využívány mezipředmětové vztahy. Individuální tempo a možnosti žáků byly učiteli respektovány.

Ve většině sledovaných hodin byla zaznamenána výrazná motivace žáků. V průběhu výuky byly k jejich motivaci používány příklady z praxe, vlastní zkušenosti učitelů i žáků, svátků (Svatý Valentýn), ročního období ale i možností využití zhotovených prací žáků ve škole atd. Zájem žáků také vycházel z jejich vnitřních potřeb seberealizace a úspěšnosti. Žáci ochotně s vyučujícími spolupracovali. Ve výuce byl vytvářen prostor pro vyjadřování vlastního názoru. Stanovená pravidla výuky žáci akceptovali.

Při průběžném hodnocení byly respektovány individuální schopnosti žáků a byl oceňován pokrok v jejich konkrétních činnostech. Průběh a výsledky práce žáků byly na závěr výuky většinou vyhodnocovány.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu pracovní vyučování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V českém jazyce, matematice a pracovním vyučování škola vyhodnocování výsledků vzdělávání (nad rámec běžné klasifikace) prostřednictvím externích evaluačních nástrojů neprováděla. Ředitel školy si částečně zjišťuje znalosti a dovednosti žáků z předmětu pracovní vyučování z výstavek výrobků žáků, z různých školních soutěží i z rozhovoru s bývalými absolventy, kteří pokračují ve studiu.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech zvláštní školy mají celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů

Škola má pro oblast prevence sociálně patologických jevů stanovenou metodiku prevence, která je současně výchovnou poradkyní. V dané oblasti se průběžně vzdělává a přenáší své znalosti na pedagogických radách, případně individuálně nejen pracovníkům školy, ale i žákům a rodičům. Škola má vypracován kvalitní (minimální) preventivní program. Do aktivit prevence jsou zapojeni všichni pedagogové, vyskytnuvší se negativní jevy jsou řešeny bezodkladně. Závažnost ani četnost negativních jevů se nezvyšuje. Škola žákům nabízí mnohé zájmové kroužky a další činnosti pro volnočasové aktivity.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá. Přijatý systém je příkladný a účinný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT čj. 31 877/02-21 s účinností od 1. září 2003 vydané 2. ledna 2003
2. Zřizovací listina Zvláštní školy, Zlín, Mostní 2397 vydaná po schválení Zastupitelstva Zlínského kraje čj. 286/2001 ze dne 12. června 2001
3. Dodatek č. 1 ke Zřizovací listině Zvláštní školy, Zlín, Mostní 2397 vydaný po schválení Zastupitelstva Zlínského kraje čj. 3521/2001/ŠK
4. Vzdělávací program zvláštní školy schválený MŠMT ČR čj. 22 980/97-22
5. Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schválený MŠMT ČR čj. 24 035/97-22
6. Jmenovací dekret ředitele školy s platností od 1. září 1999
7. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání vyučujících českého jazyka, matematiky a pracovního vyučování ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
8. Organizační řád s platností od 1. ledna 2005
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
10. Zápisy z pedagogické rady ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
11. Plán kontrolní a hospitační činnosti vedení školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
12. Plán činnosti metodického sdružení ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
13. Tématické plány – český jazyk, matematika, pracovní vyučování ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
14. Katalogové listy žáků I. třídy, II. třídy, III. třídy, VII. A, IX. B
15. Třídní knihy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
16. Třídní výkazy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
17. Individuální vzdělávací programy dvou integrovaných žáků ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
18. Doporučení žáků k integraci vydané Speciálně pedagogickým centrem při DD ve Zlíně
19. Rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
20. Školní řád ze dne 23. ledna 2001
21. Rozvrh dozorů ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
22. Provozní řady odborných učeben – školní rok 2004/2005
23. Minimální preventivní program – školní rok 2004/2005
24. Hodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2003/2004
25. Plán práce výchovné poradkyně – školní rok 2004/2005
26. Záznamy z knihy úrazů – školní rok 2004/2005 k datu inspekce
27. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2003/2004

28. Záznamy z jednání s rodiči – školní rok 2004/2005
29. Zápisy ze sekce pracovního vyučování – školní rok 2004/2005 k datu inspekce
30. Záznamy o kontrolách a hospitacích – školní rok 2004/2005 k datu inspekce
31. Personální dokumentace metodika prevence ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce

ZÁVĚR

Personální zabezpečení výuky sledovaných předmětů dovoluje škole realizovat přijatý vzdělávací program. Chybějící odborná kvalifikace u pěti vyučujících (z pěti učitelů jsou tři absolventy magisterského studia speciální pedagogiky, vychovatelství) se v odbornosti a vedení sledovaných hodin neprojevila. Organizační struktura a informační systém vůči zaměstnancům umožňují řediteli dobré řízení školy. Ve škole chybí pro některé předměty potřebné metodické sekce (český jazyk a matematika), metodické sdružení a sekce pracovního vyučování se méně zabývají metodami a formami výuky. Vedení školy neprovádí analýzy zjištěných skutečností z uskutečněných hospitací a kontrol. Oblast poradenství a prevence sociálně patologických jevů zabezpečuje výchovná poradkyně, která vychází při své práci ze znalosti problematiky a spolupráce s ostatními učiteli, rodiči, popř. odborníky.

Vstupní prostory, chodby, většina kmenových tříd i pracovny jsou vyzdobeny vkusnými žákovskými pracemi a obrazovým materiálem, vztahujícím se k probíraným tématům.

Vyučující používali ve sledovaných hodinách řadu názorných pomůcek i vlastního materiálu, účelně využívali stanovené časové dotace. Sledované hodiny byly vedeny převážně systematicky, odborně správně s převahou frontální výuky doplněné řízeným hovorem a samostatnou prací žáků. Práce ve skupinách a týmové práce bylo využito jen v hodinách pracovního vyučování. Zvolené metody a formy práce převážně účinně podporovaly aktivitu a kreativitu žáků i uplatnění jejich teoretických poznatků v praxi. Výuku vhodně doplňovaly změny v činnostech a relaxační chvílky. Učitelé citlivě reagovali na individuální potřeby jednotlivých žáků, přistupovali k nim s taktem a porozuměním, jejich komunikativní dovednosti byly na velmi dobré úrovni.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Pátková	Hana Pátková v. r.
Členka týmu	Mgr. Věra Víchová	Věra Víchová v. r.

Ve Zlíně dne 21. února 2005

Razítko

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 15. březen 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Zdeněk Hlušík, ředitel školy	Zdeněk Hlušík v. r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P. O. Box 225, 760 01 Zlín. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

V souladu s ustanovením § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), Vás žádám o přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti ve lhůtě osmi měsíců.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát: Krajský úřad Zlínského kraje Odbor školství, mládeže a sportu, Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín	Datum předání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně, tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín	30. březen 2005	o5-1020/05-5229 o5-1021/05-5229
Školská rada	Nebyla zřízena	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.